



ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ
ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ

ΕΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ
ΧΑΛΕΠΑ

ΤΗΝΙΑΚΟΙ ΜΑΡΜΑΡΟΓΛΥΠΤΕΣ



ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΤΗΝΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΓΛΥΠΤΩΝ 2018.

*Εμένα το πουλάκι μου, δεν σπέρνει, δε θερίζει,
μόνο το μαντρακά κρατεί και μάρμαρα σκαλίζει!*

Η τέχνη του μαρμάρου, από τα τέλη του 18ου αιώνα συστηματοποιείται στην Τήνο, με την οργάνωση των λατομείων, την εκπόνηση σχεδίων, την ανάδειξη περισσότερων μαστόρων και την αυξημένη παραγωγή. Τον 19ο αιώνα εντατικοποιείται η λατόμηση στο νησί και η τέχνη αποκτά μεγαλύτερο εργαστηριακό χαρακτήρα. Οι βασικοί άξονες της τέχνης είναι δύο: η εμπειρική-πρακτική η εφαρμοσμένη και η καλλιτεχνική με αισθητικές και περισσότερο δημιουργικές αναζητήσεις.

Η Έξω Μεριά της Τήνου έχοντας την ευλογία της αφθονίας στο μάρμαρο και την καλλιτεχνική προδιάθεση των ανθρώπων της, ανάδειξε εκατοντάδες εφαρμοστές του μαρμάρου, ικανότατους και επιφανείς μαρμαρογλύπτες και τους ιεροφάντες της γλυπτικής τέχνης, με αποτέλεσμα όλοι μαζί, να «ντύσουν» με έργα τέχνης την Τήνο, τη Μικρασία, τα Βαλκάνια, την Αίγυπτο, τον κόσμο όλο.

Η παράδοση στη μαρμαρική τέχνη, για αιώνες ανθεί στην Έξω Μεριά της Τήνου και ο καμπανιστός ήχος του μαντρακά συνοδεύει τη νεολαία των χωριών, στα νταμάρια και τα εργαστήρια, όπου μαθαίνουν να δουλεύουν το μάρμαρο και να δημιουργούν αριστουργήματα. Στα νεώτερα χρόνια η τέχνη του μαρμάρου εξαπλώθηκε σε όλο το νησί και χάρις στην ίδρυση του Προπαρασκευαστικού Επαγγελματικού Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου, αναδείχθηκαν σπουδαίοι μαρμαρογλύπτες, μερικοί, από τους οποίους ανέβηκαν στα σκαλιά της λόγιας τέχνης.

Οι επιδόσεις των Τηνίων στην τέχνη του μαρμάρου, μέχρι και σήμερα, είναι αξιοθαύμαστες, μένοντας πιστοί στην παράδοση των προγόνων τους, γι αυτό το 2015 η ΤΗΝΙΑΚΗ ΜΑΡΜΑΡΟΤΕΧΝΙΑ εγγράφηκε στους καταλόγους της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας της Unesco. Μια κληρονομιά και παρακαταθήκη, που οι σημερινοί και αυριανοί μαρμαράδες πρέπει να διασώζουν, διαδίδουν, προβάλλουν και αναπαράγουν στο διηνεκές.

Το Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ του Δήμου Τήνου, με απόφασή του χαρακτήρισε το 2018 ΕΤΟΣ ΧΑΛΕΠΑ, με τη συμπλήρωση 80 χρόνων, από το θάνατο του κορυφαίου γλύπτη στη νεώτερη ιστορία της Ελλάδος, Γιαννούλη Χαλεπά και εορτάζεται με σειρά εκδηλώσεων και δράσεων σε όλο το νησί, αλλά και εκτός αυτού.

Το ΕΤΟΣ ΧΑΛΕΠΑ τελεί, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων περιλαμβάνεται έκθεση μαρμαρογλυπτικής 24 Τηνίων καλλιτεχνών, η οποία θα φιλοξενηθεί στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου, το διάστημα 4-30 Αυγούστου 2018 και μετά θα «ταξιδέψει» στους Δήμους Ερμούπολης-Σύρου, Χίου, Ιωαννίνων και Υμηττού-Δάφνης.

Η έκθεση των Τηνίων μαρμαρογλυπτών είναι η μεγαλύτερη απόδειξη της συνέχειας της ΤΗΝΙΑΚΗΣ ΜΑΡΜΑΡΟΤΕΧΝΙΑΣ και δίνει τη δυνατότητα οι Τήνιοι καλλιτέχνες μαρμαρογλύπτες, εμπνευσμένοι, από τη ζωή και το έργο του Γιαννούλη Χαλεπά, να δείξουν το ταλέντο τους και να γευθούν οι Έλληνες τους πολύτιμους καρπούς της τέχνης τους.

Με τη βεβαιότητα της επιτυχίας, συγχαίρουμε και στηρίζουμε την προσπάθεια των μαρμαρογλυπτών, χειροκροτούμε τη συμμετοχή τους στο ΕΤΟΣ ΧΑΛΕΠΑ και το Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου, πάντα θα στέκει δίπλα, στο δημιουργικό τους έργο.

Πύργος Τήνου, Αύγουστος 2018
Ο Πρόεδρος του Πνευματικού
Κέντρου Πανόρμου
Εμμανουήλ Σώχος.

Η ΤΗΝΙΑΚΗ ΜΑΡΜΑΡΟΓΛΥΠΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ...

Η βορειοδυτική Τήνος, τα Έξω Μέρη του νησιού, υπήρξε η αφετηρία μιας μεγάλης τεχνικής και καλλιτεχνικής παράδοσης που κατά κύριο λόγο στηρίχτηκε στο μάρμαρο. Θα ήταν, όμως, λάθος να θεωρηθεί το μάρμαρο σαν η αποκλειστική αιτία αυτού του καλλιτεχνικού φαινομένου, γιατί μάρμαρο υπάρχει σε πολλά σημεία του ελλαδικού χώρου χωρίς να αναπτυχθεί ανάλογη καλλιτεχνική παράδοση.

Από τα τέλη ήδη του 18ου αιώνα καταγράφεται η παρουσία τηνιακών συνεργείων μαρμαρογλυπτών που εργάζονται εκτός νησιού. Το άνοιγμα των αγορών της ευρύτερης Ανατολής —Αίγυπτος, Άγιοι Τόποι, Μικρασιατικές ακτές, Πόλη, Μαύρη θάλασσα και Αζοφική—, αλλά και η ανοικοδόμηση της Ερμούπολης και της Αθήνας βρήκαν τους Εξωμερίτες Τηνιακούς έτοιμους να στελεχώσουν τα αναγκαία συνεργεία. Έργα κοσμικά, εκκλησιαστικά και επιτύμβια υλοποιήθηκαν από τη σμίλη των Τηνιακών μαρμαρογλυπτών, οι οποίοι, αν και δεν είχαν ακαδημαϊκή παιδεία, είχαν εντούτοις το μεράκι και τη δυνατότητα να αφομοιώσουν τα νέα καλλιτεχνικά ρεύματα του ευρωπαϊκού χώρου και να απαντήσουν δημιουργικά στις προκλήσεις της εποχής τους.

Τα ταξίδια των μαρμαρογλυπτών στα μεγάλα αστικά κέντρα του εξωτερικού, αλλά και η συνεργασία τους με ξένους αρχιτέκτονες που είχαν την ευθύνη της ανοικοδόμησης της νέας πρωτεύουσας, καθώς και ο ανταγωνισμός τους με ξένους, κυρίως Ιταλούς, συναδέλφους τους αναβάθμισαν την τεχνική τους δεξιότητα και καλλιέργησαν την αισθητική τους παιδεία και τους επέτρεψαν να διαβούν το κατώφλι της καλλιτεχνικής έκφρασης.

Σήμερα, τόσο στην Τήνο όσο και στην Αθήνα και σε άλλα μέρη της Ελλάδας, οι Τηνιακοί μαρμαρογλύπτες συνεχίζουν την πολύχρονη παράδοση του μαρμάρου, προσαρμοζόμενοι στις απαιτήσεις των καιρών. Ταυτόχρονα στηρίζουν τη συντήρηση και τις αναστυλώσεις αρχαιοτήτων σε όλη τη χώρα. Με ιδιαίτερη μάλιστα χαρά παρατηρούμε πως οι συντοπίτες μας μαρμαρογλύπτες, χωρίς να εγκαταλείπουν τους δρόμους της παράδοσης, αναπτύσσουν ένα νέο προβληματισμό, ανοίγοντας διάλογο με τις κατακτήσεις της σύγχρονης τέχνης. Δίκαια, λοιπόν, η τηνιακή μαρμαροτεχνία εντάχθηκε στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας της Unesco.

Αυτή η παράδοση προβάλλει ανάγλυφη μέσα από τα έργα που κοσμούν την έκθεσή μας.

THE TINIAN MARBLE ART TODAY ...

Northwest Tinos, Outside Parts of the island, was the starting point of a great technical and artistic tradition that was mainly based on marble. It would, however, be wrong to consider marble as the sole cause of this artistic phenomenon, because marble exists in many parts of Greece without the development of a similar artistic tradition.

Since the end of the 18th century, there has been a record of the presence of local marble sculptors working outside the island. The opening of markets in the wider East - Egypt, Holy Land, Asia Minor, the City, Black Sea and Azov - and the rebuilding of Ermoupolis and Athens found the Tinians from Outside Parts ready to staff the necessary crews. Secular, ecclesiastical and funerary works were carried out by the chrisms of the Tinian marble sculptors, who, although they did not have academic education, had the passion and the ability to assimilate new artistic trends in European space and respond creatively to the challenges of their time.

The travels of the marble sculptors in the big urban centers abroad, their cooperation with foreign architects were responsible for the reconstruction of the new capital, as well as their competition with foreign, mostly Italian, colleagues. Upgraded their technical skills and cultivated their aesthetic education and allowed them to cross the threshold of artistic expression.

Today, both in Tinos and in Athens and other parts of Greece, the Tinian marble sculptors continue the long tradition of marble, adapting to the demands of the times. At the same time they support the maintenance and repairs of antiquities throughout the country. It is with great joy that we notice that our fellow marble sculptors, without abandoning the streets of tradition, are developing a new reflection, opening a dialogue with the achievements of modern art. So, fairly, the marble craftsmanship has been included in the list of the intangible cultural heritage of Unesco.

This tradition is embellished through the works that adorn our report.



Μιχάλης Αλβέρτης / Michalis Alvertis

Γεννήθηκα το 1970 στην Τήνο όπου μεγάλωσα και σπούδασα. Είμαι αυτοδίδακτος. Ξεκίνησα την επαγγελματική μου σταδιοδρομία το 1986 στην Αθήνα, στο εργοστάσιο επεξεργασίας μαρμάρου των αδελφών Κοντονικολάου.

Από το 1991 έως το 2007 εργάστηκα στο εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής «Μ. Βασιλάκης - Α. Βαλάκας Ο.Ε.», σε εκκλησιαστικά έργα —τέμπλα, καμπαναριά, δάπεδα, κ.ά.—, επενδύσεις τζακιών και σε κάθε είδους καλλιτεχνικές εργασίες.

Από το 2007 έως 2016 εργάστηκα στα αναστηλωτικά έργα της Ακρόπολης —ναός Αθηνάς Νίκης, Στοά Ευμένους, Ηρώδειο κ.α.— καθώς επίσης στην Επίδαυρο, Αρχαία Νικόπολη, Κω, κ.α. Έκτοτε αυτοαπασχολούμαι στον χώρο του μαρμάρου σε κάθε τύπου μαρμαρικές εργασίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό (π.χ. Γαλλία, Αμερική, κ.α.). Επίσης συνεργάζομαι με διάφορες ιδιωτικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο χώρο εντός και εκτός χώρας. Έχω συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις Μαρμαρογλυπτικής τέχνης και έργα μου υπάρχουν σε ιδιωτικές κατοικίες, εκκλησίες σε Ελλάδα και εξωτερικό.



Ιωσήφ Αρμάος / Joseph Armaos

Γεννήθηκε στην Τήνο το 1945. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Τήνου, όπου και τα τρία έτη διακρίθηκε για τις επιδόσεις του. Το 1964 εισήχθη ως αριστούχος στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, την οποία αναγκάστηκε να εγκαταλείψει για βιοποριστικούς λόγους.

Τα επόμενα χρόνια εργάστηκε στο εργαστήριο του Κων/νου Περράκη, όπου του δόθηκε η ευκαιρία να δουλέψει σε μερικά από τα μεγαλύτερα εκκλησιαστικά έργα της Ελλάδας (Άγιος Ανδρέας Πάτρας, Άγιος Νεκτάριος Αίγινας, Άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης κ.α.).

Από το 1987 έως και το 2003 εργάστηκε στο αναστηλωτικό έργο των μνημείων της Ακρόπολης και συγκεκριμένα στον Παρθενώνα. Παράλληλα όλα αυτά τα χρόνια συνεργάστηκε με τα μεγαλύτερα εργαστήρια μαρμαρογλυπτικής της Αθήνας.



Μάρκος Αρμάος / Marcos Armaos

Γεννήθηκα το 1972 στην Αθήνα και κατάγομαι από την Τήνο, νησί με μεγάλη παράδοση στη μαρμαρογλυπτική. Από μικρός ασχολήθηκα με το μάρμαρο. Τα πρώτα χρόνια μαθήτευσα πλάι στον πατέρα μου, Ιωσήφ Αρμάο, έμπειρο και καταξιωμένο μαρμαρογλύπτη, καθώς και στο εργαστήριο των «Μ. Βασιλάκη & Α. Βαλάκα», όπου ασκήθηκα στη μαρμαρογλυπτική.

Συνέχισα να εργάζομαι σε εργαστήρια μαρμαρογλυπτικής της Αθήνας και απέκτησα μεγάλη εμπειρία, τόσο σε εκκλησιαστικά όσο και σε κοσμικά έργα. Από το 2003 έως το 2015 μου δόθηκε η ευκαιρία να εργαστώ ως μαρμαροτεχνίτης στο Αναστηλωτικό Πρόγραμμα των Μνημείων της Ακρόπολης, όπου και εξειδικεύτηκα στον τομέα της αναστήλωσης κλασικών μνημείων. Συγκεκριμένα εργάστηκα στα αναστηλωτικά έργα του Παρθενώνα και του ναού της Αθηνάς Νίκης.

Σήμερα εργάζομαι πάνω στη μαρμαρογλυπτική και στην αναστήλωση μνημείων. Συνεργάζομαι με εργαστήρια μαρμαρογλυπτικής και δημιουργώ διακοσμητικά, αλλά και χρηστικά αντικείμενα. Τα θέματα μου είναι εμπνευσμένα από τη λαϊκή παράδοση και από τη σύγχρονη τέχνη.

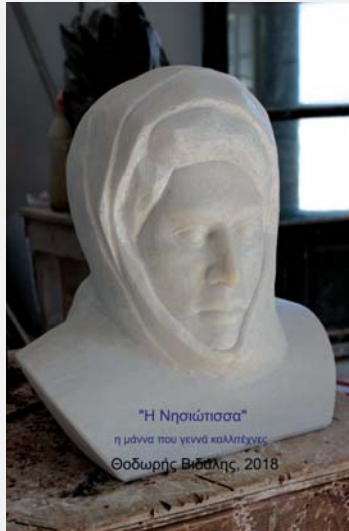


Φίλιππος Βασιλάκης / Philippos Vasilakis

Γεννήθηκα στον Πύργο της Τήνου το 1963, εργάζομαι πάνω στο μάρμαρο από το 1980.

Έχω συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις. Ζω και εργάζομαι προς το παρόν στην Αθήνα.

☎ 697 21 64 617
vasilakis.f.fv@gmail.com



Θοδωρής Βιδάλης / Thodoris Vidalis

Ο Θοδωρής Βιδάλης, γεννήθηκε, ζει και εργάζεται στα Δυο Χωριά της Τήνου, όπου και διατηρεί το δικό του εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής.

Ήταν κυρίως η έλξη προς την τέχνη και η αγάπη για τα καλλιτεχνικά που ένιωσε από τα μικρά παιδικά του χρόνια που τον ώθησαν και τον οδήγησαν μέχρι τη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου (Πύργου), στην οποία φοίτησε στον κλάδο της μαρμαρογλυπτικής (1985-88).

Μετά την αποφοίτησή του και έως ότου έρθει η ώρα να στήσει το δικό του εργαστήριο, θήτευσε κοντά σε σπουδαίους μαρμαρογλύπτες του νησιού, όπως ο Γιάννης Κυραρίνης και άλλοι.

Στο ενεργητικό του έχει πια δεκάδες έργα, κάθε λογής, όλα δουλεμένα με μαστοριά και μεράκι.

☎ 6944 74 80 24
theodoris.vidalis@gmail.com



Μιχαήλ Βιδάλης / Michalis Vidalis

Ο Μιχαήλ Βιδάλης είναι απόφοιτος του Προπαρασκευαστικού & Επαγγελματικού Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου.

Αρχικά εργάστηκε κοντά σε επώνυμους γλύπτες για τη φιλοτέχνηση μνημείων, ανδριάντων κ.λπ. έργων. Το 1986 ίδρυσε δικό του εργαστήριο με βασικά αντικείμενα την λάξευση μαρμάρινων γλυπτών έργων ,αποκαταστάσεις, συμπληρώσεις σε μνημεία και έργα τέχνης, την κατασκευή μαρμάρινων - καλλιτεχνικών κατασκευών ,εκκλησιαστικά (τέμπλα ,προσκυνητάρια, άμβωνες).

Συμμετείχε στην τοποθέτηση αρχαιολογικών ευρημάτων στους σταθμούς του Μετρό της Αθήνας, Σύνταγμα και Ευαγγελισμό, στη συντήρηση και αποκατάσταση του μεγάρου της Ακαδημίας των Αθηνών και άλλων σημαντικών εκκλησιαστικών μνημείων.

☎ 6944 27 20 43
vidalism63@gmail.com



Γιώργος Γαΐτης / George Gaitis

Γεννήθηκε το 1972 στην Αθήνα όπου μεγάλωσε και διαμένει μέχρι και σήμερα. Η καταγωγή του είναι από την Έξω Μεριά της Τήνου και είναι απόγονος του Γιαννούλη Χαλεπά. Από μικρός εκδηλώνει την καλλιτεχνική του φύση και την έμφυτη αγάπη του για το μάρμαρο και έτσι αμέσως μετά το σχολείο μαθητεύει και γνωρίζει την τέχνη και τον μαγικό κόσμο του μαρμάρου δίπλα στον Σπύρο Μ. Θεοτικό. Η δεκαετία 1994 - 2004 τον βρίσκει κοντά στον πατέρα του, Γιάννη Γαΐτη, στο δικό τους εργαστήριο, όπου και συνεχίζει να εμπλουτίζει τις γνώσεις του και να αποκτά εμπειρία πάνω στο αντικείμενο που τόσο αγαπά. Δική του δουλειά στην Τήνο είναι το τέμπλο του Ιερού Ναού Γενέθλιο της Θεοτόκου (Κάτω Μοναστήρι). Από το 2004 μέχρι και σήμερα διατηρεί το δικό του εργαστήριο στο Μαρούσι, το οποίο ειδικεύεται στη διακόσμηση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων.

☎ 694 44 17 154
giorgos.gaitis@yahoo.gr



Πέτρος Δελώτης / Petros Delotis

Γεννημένος το 1962 στην Τήνο και ζώντας στο όμορφο νησί μας, ζωγραφίζοντας τόπους και πράγματα έφτασα στη Σχολή Καλών Τεχνών του τόπου μας.

Εκεί με τους δασκάλους έμαθα κάποια πράγματα που με βοήθησαν στη ζωή μου: Ιστορία τέχνης, ζωγραφική, αρχιτεκτονικό σχέδιο, γλυπτική, γύψο, πηλό, όπως και μάρμαρο που μου έδωσαν το έναυσμα να κάνω επάγγελμα την τέχνη αυτή.

Από το 1978 μέχρι σήμερα, αρχικά κοντά σε άλλους μαρμαράδες και στη συνέχεια μόνος, ζω ασκώντας τις καλές τέχνες. Δημιούργησα οικογένεια και έχω τη χαρά να εργάζομαι με το γιο μου τον Σίμο Δελώτη απόφοιτο της Σχολής. Κατασκευάζουμε διάφορα έργα τέχνης που τα εκθέτουμε στο εργαστήρι μας στην Καρυά της Τήνου.

☎ 694 51 71 991
pdelotes@gmail.com



Νικόλαος Δεσύπρης / Nikolaos Desypris

Γεννιέται στον Φαλατάδο Τήνου το 1963. Αποφοιτά από την Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου της Τήνου το 1978. Στη συνέχεια, εργάζεται στο εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής των Στρατή και Θεολόγου Φιλιππότη στην Αθήνα μέχρι το 1986. Το 1989 ανοίγει το δικό του εργαστήριο - έκθεση στην Χώρα της Τήνου, που διατηρείται έως και σήμερα, ασχολούμενος με εκκλησιαστικά, λαϊκές δημιουργίες καθώς και με οικοδομικές εφαρμογές, όπως επενδύσεις τζακιών, παράθυρα, κρήνες κ.ά. Έργα του, πέρα από ιδιωτικούς χώρους, κοσμούν εκκλησίες και δημόσιους χώρους της Τήνου, της Ελλάδας αλλά και άλλες περιοχές σε όλο τον κόσμο.

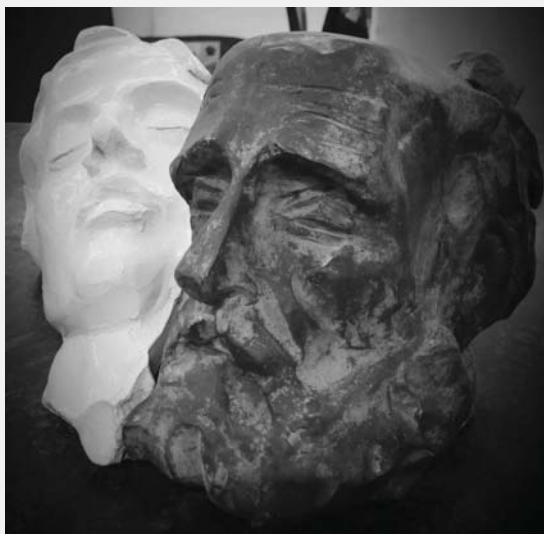
Το έργο που επέλεξα να δημιουργήσω για τα 80 χρόνια του Γιαννούλη Χαλεπά, ονομάζεται «Ανέλιπδο». Είναι εμπνευσμένο από τον έρωτα του καλλιτέχνη για μια γυναίκα, ο οποίος έμεινε ανεκπλήρωτος και χωρίς καμία ελπίδα .

☎ 693 27 49 686
n.desypris@yahoo.gr



Ονούφριος Δεσύπρης / Onoufrius Decypris

Ο Ονούφριος Δεσύπρης (γενν. 1974), από τα Υστέρνια, Τήνου, σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου (1988-1991), με δάσκαλο τον Γιάννη Μανιατάκο. Δούλεψε κοντά στους μαρμαρογλύπτες Γιώργο Τσακίρη και Μιχάλη Βιδάλη. Από το 1997 διατηρεί δικό του εργαστήριο στα Υστέρνια. Για τα έργα του εμπνέεται από το ίδιο το υλικό και την τηνιακή παράδοση έως τα σύγχρονα κοινωνικά δρώμενα, χρησιμοποιώντας στοιχεία γλυπτικής, ελεύθερου και γραμμικού σχεδίου. Κατά καιρούς παρουσιάζει την εργασία του σε εκθέσεις ατομικές και ομαδικές. Έργα του βρίσκονται σε ιερούς ναούς, σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.



Μάρκος Θεοτικός / Marcos Theotikos

Ο Θεοτικός Μάρκος γεννήθηκε στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 1982. Σπούδασε το ελεύθερο σχέδιο σε ιδιωτική σχολή της Αθήνας. Σε πολύ μικρή ηλικία διδάχθηκε την μαρμαρογλυπτική κοντά στον πατέρα του Σπύρο Θεοτικό και τον θείο του Κοσμά Θεοτικό, αναπτύσσοντας την έμφυτη ικανότητά του στις καλές τέχνες. Από το 2001 εργάζεται στο εργαστήριο του πατέρα του. Έχει μετάσχει σε δύο ομαδικές εκθέσεις μαρμαρογλυπτικής. Σήμερα, μετά από 17 χρόνια επαγγελματικής παρουσίας στον χώρο των καλλιτεχνικών εργασιών, έχει στο ενεργητικό του συνεργασίες με αξιόλογους καλλιτέχνες γλύπτες και διακοσμητές.

☎ 693 78 93 553
theotikosmarkos@gmail.com



Νικόλαος Κολλάρος / Nikolaos Kollaros

Γεννήθηκα στον Πύργο της Τήνου την 1 Ιανουαρίου 1949.

Από την ηλικία 15 χρόνων ασχολήθηκα με το μάρμαρο με μάστορα τον πατέρα μου Παρασκευά Κολλάρο.

Το 1970 πήρα το πτυχίο από την σχολή ως Σχεδιαστής Γεν. Σχεδιασμού και ανέλαβα το εργοστάσιο του πατέρα μου.

Μετά τον στρατό ξεκίνησα την μαρμαρογλυπτική με δάσκαλο τον θείο μου Χαράλαμπο Τζαβελόπουλο. Έκανα πολλές και μεγάλες δουλειές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η μαρμαρογλυπτική είναι η αγάπη μου που όσο με κρατούν οι δυνάμεις μου θα συνεχίζω.

☎ 22830-31.732



Γιάννης Κουσουνάδης / Yiannis Kousounadis

Επιλέγει στα 15 του χρόνια να πάρει μέρος στην έκθεση που θα τον συνοδεύει πνευματικά σε όλη του την ζωή. Τολμάει και πάνω απ' όλα αισθάνεται τυχερός που θα προσπαθήσει με το δικό του τρόπο να τιμήσει τον καλλιτέχνη που τόσα έχει ακούσει γι' αυτόν. Η προσπάθειά του βασίζεται στις γνώσεις που έχει πάρει ως τώρα στο εργαστήριο του πατέρα του.

☎ 690 90 93 367
kousougiannis@gmail.com



Μανώλης Κουσουνάδης. / Manolis Kousounadis

Γεννιέται στην Τήνο το 1986.

Με έντονο το καλλιτεχνικό στοιχείο γύρω του, ασχολείται από μικρή ηλικία με το μάρμαρο. Σπουδάζει στην Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου και με αγάπη για την τέχνη και το μάρμαρο συνεχίζει να εργάζεται στο εργαστήρι με τον αδερφό του Νίκο.

Και οι ιδέες αστείρευτες και οι προκλήσεις μεγάλες...

📞 697 92 52 676

manoliskousounadis@gmail.com



Νικόλαος Κουσουνάδης / Nikolaos Kousounadis

Γεννήθηκε στη Τήνο το 1975. Εισπνέοντας τον καλλιτεχνικό αέρα του τόπου και επηρεασμένος από την αστείρευτη καλλιτεχνική παράδοση, μορφώνει την ψυχή του στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου. Αγαπά το μάρμαρο και δένεται μαζί του. Σέβεται το υλικό που δημιουργήσει καλλιτέχνες και καλλιτέχνες που δημιούργησαν μορφές μ' αυτό. Το 1998 στο εργαστήριό του ξεκινάει το δικό του «ταξίδι στην Τέχνη». Στη συνέχεια συνεργάζεται με τον αδερφό του και μαζί κατασκευάζουν, δημιουργούν και εκθέτουν τα έργα τους.

☎ 694 60 99 819
artkousou@gmail.com



Πέτρος Μαρμαρινός / Petros Marmarinos

Ο Πέτρος Μαρμαρινός γεννήθηκε στον Πύργο της Τήνου το 1970. Ακολουθώντας την καλλιτεχνική παράδοση της οικογένειάς του, μετά το Λύκειο φοίτησε στη Σχολή Καλών Τεχνών του τόπου του, που είναι γενέτειρα μεγάλων καλλιτεχνών με μοναδικά δείγματα τέχνης στην Ελλάδα και το εξωτερικό. .

Από το 1995 έως και σήμερα έχει το δικό του εργαστήριο και εκθετήριο, είναι ενεργό μέλος της ιστορικής κοινότητας του Πύργου και είναι συνεχιστής της παράδοσης της μαρμαρογλυπτικής τέχνης.

Δημιουργεί έργα ποικίλων διαστάσεων καθώς και έργα ύστερα από παραγγελίες ιδιωτών για τη διακόσμηση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων. Έχει πολλές συμμετοχές σε εκθέσεις, με αρκετά δημοσιεύματα της δουλειάς του τόσο στον τύπο όσο και στην τηλεόραση. Τα έργα ταξιδεύουν και κοσμούν πολλούς ιδιωτικούς χώρους και συλλογές σε Ελλάδα και εξωτερικό.

☎ 697 20 34 686
info@marmarinos.gr



Ιωάννης Ράλλης / Ioannis Rallis

Ο μαρμαρογλύπτης Ιωάννης Ράλλης γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα το 1979. Ακολούθησε την κλίση του προς τις τέχνες όταν από παιδί δίπλα στον πατέρα του Αχιλλέα Ράλλη πήρε τα ερεθίσματα.

Σπούδασε στην σχολή καλλιτεχνικής επεξεργασίας μαρμάρου στην Παλλήνη με δάσκαλο τον Στρατή Φιλιππότη και στην συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα ελεύθερου σχεδίου σε ιδιωτικά εργαστήρια ζωγραφικής. Έργα του έχουν τοποθετηθεί σε διάφορους ιδιώτες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό ενώ έχει φιλοτεχνήσει πολλά γλυπτά έργα όπως ανάγλυφα, εκκλησιαστικά, κλασσικά αλλά και μοντέρνα στο μάρμαρο.

Από το 2003 διατηρεί εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής στην Ν. Φιλοθέη, συνεχίζοντας την τέχνη της μαρμαρογλυπτικής απο γενιά σε γενιά ενώ το 2018 παράλληλα ασκεί καθήκοντα δασκάλου στον ΟΑΕΔ μαθητείας στο μάθημα εργαστηρίων μαρμαροτεχνίας.

📞 694 26 43 555
info@rallis-artmarbles.com



Μιχαήλ Σαλταμανίκας / Michail Saltamanikas

Ο Μιχαήλ Σαλταμανίκας γεννήθηκε στον Πύργο Τήνου το 1972. Ξεκίνησε την επαφή του με το χώρο της τέχνης, στο ξύλο, δίπλα στον ξυλογλύπτη Ευάγγελο Καγιώργη και αργότερα στο μάρμαρο, με την καθοδήγηση του παππού του Λάζαρου Αρτεμίου Βαλάκα, παλαιού μαρμαρογλύπτη. Αποφοίτησε από την Σχολή καλών Τεχνών του Πύργου και εργάστηκε στους μαρμαρογλύπτες Χονδρογιάννη, Διαμαντόπουλο και Φιλιππότη. Διατηρεί Εργαστήριο Μαρμαρογλυπτικής από το 1997, στον Πύργο Τήνου, δίνοντας έμφαση σε θέματα από την θάλασσα, με την οποία είχε έντονη επαφή από παιδί, ως γόνος ναυτικής οικογένειας και γιος φαροφύλακα.

☎ 6973963716
info@michailart.gr



Μάκης Τριγώνης / Makis Trigonis

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1974. Το διάστημα 1989 - 1992 φοίτησε στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου απ' όπου πήρε και τα πρώτα καλλιτεχνικά ερεθίσματα.

Η ανάγκη για εξειδίκευση στην τέχνη του μαρμάρου τον κάνει να επιστρέψει στην Αθήνα το 1995, όπου εργάστηκε στο εργαστήριο του μαρμαρογλύπτη Σταύρου Σκαλκώτου μέχρι το 1998..

Το 1998 επιστρέφει μόνιμα πια στην Τήνο και εργάζεται κοντά στους μαρμαρογλύπτες Αντώνη Χονδρογιάννη και Πέτρο Ράλλη.

Το 2006 δημιουργεί το δικό του καλλιτεχνικό εργαστήριο μαρμάρου στον Πάνορμο της Τήνου. Από τότε έως σήμερα έχει πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις και έχει λάβει μέρος σε αρκετές ομαδικές.

Οι δημιουργίες του αντλούν στοιχεία από την παραδοσιακή λαϊκή τέχνη που, σε συνδυασμό με σύγχρονες αντιλήψεις και μεράκι, συνθέτουν την καλλιτεχνική του ταυτότητα.

☎ 6972082644
mtrigwnis@gmail.com



Ιάκωβος Φιλίππου / Iakovos Philippou

Ο Ιάκωβος Φιλίππου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971, τελειόφοιτος της σχολής Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου, νησί από το οποίο και κατάγεται.

Το 1989 εργάζεται στο εργαστήριο Βυζαντινής Τέχνης του Κωνσταντίνου Περράκη και εκτελεί τμήμα του τέμπλου του Ιερού Ναού της Αποκαθήλωσης του Πανάγιου Τάφου, Άγιες Τράπεζες στο Ναό του Πατριαρχείου στο Αμάν της Ιορδανίας, καθώς και το Τέμπλο Παλαιοχριστιανικού Μοναστηριού στα Εξαμίλια της Κορίνθου. Έτσι αποκτά τις πρώτες γνώσεις στη τεχνική σκαλίσματος Βυζαντινής τέχνης.

Από το 2002 διατηρεί ένα παραδοσιακά καλλιτεχνικό εργαστήριο γλυπτικής με την επωνυμία Μάρμαρο και τέχνη.

Έχει συνεργαστεί με την Αρχιεπισκοπή Αθηνών και τη Μητρόπολη Κηφισιάς και το Ζάππειο Μέγαρο.

☎ 697 41 27 080

filippoumakis71@gmail.com



Νίκος Φόρτωμας / Nikos PHortomas

Γεννήθηκε στον Μαμάδο της Τήνου το 1962. αποφοίτησε απο την Σχολή Καλών Τεχνών του Πύργου το 1976.

Στην Αθήνα εργάστηκε επί δεκαεπτά χρόνια σε καταξιωμένα εργαστήρια μαρμαρογλυπτικής Αχ. Ράλλη - Δ. Καραγιάννη, στον Γιώργο Τσακίρη και στους Αδελφούς Φιλιππότη. Συμμετείχε στην κατασκευή πολλών έργων, μερικά από τα οποία είναι: ανάγλυφη παράσταση μνημείου Εθνικής Αντίστασης στους Μύλους Λασιθίου Κρήτης, Ναός Φανερωμένης στο Ξυλόκαστρο, Μοναστήρι Προφήτη Ηλία στο Λουτράκι κ.ά.

Από το 1997 διατηρεί με τον αδελφό του Παναγιώτη Φόρτωμα εργαστήριο και ασχολείται με ευρεία εφαρμογή μαρμαρογλυπτικών εργασιών. Έργα του υπάρχουν σε ιδιωτικές κατοικίες, εκκλησίες, δημόσιους χώρους στην Αθήνα, σε πολλά ακόμα μέρη της Ελλάδας και στο εξωτερικό. Τον Σεπτέμβριο του 2017 συμμετείχε στο London Design Festival παρουσιάζοντας και προωθώντας την μαρμαρογλυπτική της Τήνου. Στα έργα αυτά βασικό μέλημά του αποτελεί πάντα η προώθηση και διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.



Παναγιώτης Φόρτωμας / Panagiotis Fortomas

Γεννήθηκε στον Μαμάδο της Τήνου το 1961.

Αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών του Πύργου το 1975.

Στην Αθήνα εργάστηκε σε εργαστήρια μαρμαρογλυπτικής αδελφών Θεοτοικού, Α. Ράλλη, Δ. Καραγιάνη, Γ. Τσακίρη, αδελφών Φιλιππότη, Α. Φόρτωμα, Σ.Κ. Ν. Σκαλκώτο και συμμετείχε στην κατασκευή διαφορών έργων στην Ελλάδα και εξωτερικό.

Από το 1997 διατηρεί με τον αδελφό του Νίκο Φόρτωμα εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής και ασχολείται με έργα αναστήλωσης, εκκλησιαστικά και ιδιωτικά έργα σε Ελλάδα και εξωτερικό.

☎ 210-6801662
diagennesi.f@gmail.com



Αντώνης Χονδρογιάννης / Antonis Hondrogiannis

Ο Αντώνης Χονδρογιάννης γεννιέται στον Πύργο της Τήνου το 1958, όπου και ζει μέχρι τα 17 του χρόνια. Στη συνέχεια βρίσκεται στην Αθήνα. Σπουδάζει και παράλληλα μαθαίνει την τέχνη του μαρμάρου, κοντά σε παλιούς τεχνίτες. Ασχολείται με την μαρμαρογλυπτική για περίπου μια δεκαετία, μέχρι το 1986, όπου επιστρέφει με την οικογένειά του, στην γενέτειρά του. Από τότε διατηρεί δικό του εργαστήριο και έκθεση μαρμαρογλυπτικής. Δημιουργεί έργα βασισμένα σε παλιές τεχνοτροπίες, μοντέρνες ιδέες της εποχής, αλλά και προσωπικές συνθέσεις, εμπνευσμένες από τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου του, που τόσο θαυμάζει. Λίγα χρόνια αργότερα (2000), μεταφέρει το εργαστήριό του σε ιδιόκτητο χώρο, στην επαρχιακή οδό Πύργου - Πανόρμου και από το 2006 εργάζεται μαζί με το γιο του, απόφοιτο της Σχολής Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου, Ιωάννη Χονδρογιάννη. Με σύμμαχο την πείρα, τη σπουδή, το νέο αίμα στο εργαστήριο, το φυσικό περιβάλλον, το υλικό και την αστείρευτη αγάπη του γι' αυτό, σμιλεύει το μάρμαρο και δίνει στα έργα του κάτι από τον εαυτό του.



Ιωάννης Χονδρογιάννης / Ioannis Hondrogiannis

Ο Ιωάννης Χονδρογιάννης γεννήθηκε το 1985. Κατοικεί στον Πύργο της Τήνου, χωριό με μεγάλη καλλιτεχνική παράδοση και γενέτειρα σπουδαίων καλλιτεχνών, όπως ο Γιαννούλης Χαλεπάς, κ.ά. Από μικρό παιδί, εργάζεται στο εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής του πατέρα του, Αντώνη Χονδρογιάννη, σμιλεύοντας το μάρμαρο. Εκεί ανακαλύπτει την καλλιτεχνική του υπόσταση και αποφασίζει να συνεχίσει την οικογενειακή επιχείρηση. Τελειώνει το λύκειο το 2003 και στη συνέχεια σπουδάζει στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου, από όπου αποφοιτά το 2006. Έκτοτε ασχολείται απερίσπαστα με τη μαρμαρογλυπτική αλλά και τη γλυπτική. Με εφόδια τις σπουδές, το ταλέντο, την εργασιακή του εμπειρία, τις συμβουλές του καλλιτέχνη πατέρα του και τις νέες ιδέες, φτιάχνει δημιουργίες εμπνευσμένες από την κλασσική εποχή, την παράδοση, αλλά και από τα καθημερινά βιώματα και τις ανάγκες της εποχής, δίνοντας ψυχή στα έργα του.

☎ 6942 444 838
info@hondrogiannis.com



ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΤΗΝΟΥ

Η επιτόπια καλλιτεχνική παιδεία υπήρξε ένα από τα κεντρικά αιτήματα των κατοίκων του Πανόρμου διατυπωμένο ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα. Το αίτημα αυτό θα υλοποιηθεί τελικά το 1955 με την ίδρυση στον Πύργο της Σχολής Καλών Τεχνών. Παρά τις δυσκολίες, με τον ζήλο των κατοίκων και τη στήριξη της τηνιακής παροικίας της Αθήνας και του Πανελληνίου Ιερού Ιδρύματος Ευαγγελιστρίας Τήνου το εγχείρημα πέτυχε και οι καρποί του υπήρξαν πλούσιοι.

Η φλέβα της καλλιτεχνικής παράδοσης δεν στέρεψε, όπως πολλοί φοβούνταν, και όχι άδικα. Αντίθετα σειρά αποφοίτων της εξελίχθηκαν σε καλλιτέχνες, αλλά και δόκιμους τεχνίτες του μαρμάρου, Τηνιακοί και μη γλύπτες και ζωγράφοι, απόφοιτοι του Σχολείου του Πανόρμου τίμησαν και εξακολουθούν να τιμούν τη νεοελληνική τέχνη, ενώ δεκάδες δεξιότητες της σμίλης στελέχωσαν τα καλλιτεχνικά εργαστήρια της Αθήνας και της Τήνου, και άλλων πόλεων, και στήριξαν με τη γνώση και την εμπειρία τους τη συντήρηση έργων της αρχαιότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους όλης της χώρας.

Σήμερα το Σχολείο Καλών Τεχνών Πανόρμου, μοναδικό στο είδος του σε όλη την Ελλάδα, εξακολουθεί να λειτουργεί και να υπηρετεί τις καλές τέχνες και τη μαρμαρογλυπτική, προσφέροντας αξιόπιστες προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Οι δυο πρώτοι απόφοιτοί του έχουν το προνόμιο της εισαγωγής τους χωρίς εξετάσεις στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας.



SCHOOL OF FINE ARTS PANORMOS TINOS

On-site artistic education was one of the central demands of the residents of Panormos formulated in the late 19th century. This request will eventually be realized in 1955 with the establishment of the School of Fine Arts at the Tower. Despite the difficulties, with the jealousy of the inhabitants and the support of the community of Athens and the Panhellenic Holy Trinity Evangelistria Foundation. The project succeeded and its fruits were rich.

The vein of the artistic tradition did not suffer, as many were afraid, not unfair. On the contrary, a number of graduates developed into artists, as well as proficient craftsmen of marble, Tinians and non-sculptors and painters, graduates of the Panormos School honored and continue to honor modern Greek art. As dozens of clerks of the church staffed the art workshops of Athens, Tinos, and other cities were supported with their knowledge and experience. The preservation of ancient works are displayed today in museums and archaeological sites throughout the country.

Today the Panormos Fine Arts School, unique in its art throughout Greece, continues to function and serve the fine arts and marble sculpture, offering credible career prospects. Its first two graduates had the privilege of being granted admission without required examinations to attend the Athens School of Fine Arts.

ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΝΟΥ
(4-30 Αυγούστου 2018)
ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ
(Σεπτέμβριος 2018)
ΧΙΟΣ
(Οκτώβριος 2018)
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
(Νοέμβριος 2018)
ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ ΥΜΗΤΤΟΥ
(Δεκέμβριος 2018)